

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 01/КП від 18 травня 2018 р.

До Конституційного Суду України
01033, м. Київ, вул. Жилианська, 14

Суб'єкта права на конституційне подання:
45 народних депутатів України

Представники суб'єкта права на
конституційне подання:

народний депутат України
Чумак Віктор Васильович
01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Chumak.Viktor@rada.gov.ua
тел.: (044) 255-38-11

народний депутат України
Сотник Олена Сергіївна
01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5
Ел. пошта: Sotnyk.Olena@rada.gov.ua
тел.: (044) 255-28-60

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності)
Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо діяльності Генеральної прокуратури України»
від 12 травня 2016 року №1355-VIII

Відповідно до статей 147, 150 і 152 Конституції України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141), пункту першого статті 7, статей 51, 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року №2136-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 35, ст.376) звертаємося до Конституційного Суду України із клопотанням про визнання неконституційним Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України», прийнятого Верховною Радою України 12 травня 2016 року за №1355-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 22, ст. 453).

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Відповідно до статті 152 Конституції України закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремі частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

На думку суб'єкта конституційного подання Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 12 травня 2016 року № 1355-VIII (далі – Закон №1355-VIII) є таким, що не відповідає Конституції України, оскільки була порушена встановлена Конституцією України процедура його розгляду, ухвалення та набрання ним чинності.

Позиція суб'єкта конституційного подання щодо неприпустимості порушення статті 152 Конституції України, що призводить до нелегітимності законодавчого процесу і як наслідок невідповідності Закону Конституції України, підтверджується Рішенням Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018 по справі №1-1/2018.

Обґрунтування щодо невідповідності Закону №1355-VIII статтям 6, 19, 68, 88, 93, 152 Конституції України.

1. 11 травня 2016 р. народними депутатами України було зареєстровано у Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» (далі – проект Закону №4645).

12 травня 2016 р. проект Закону №4645, з порушенням процедури його розгляду та ухвалення у Верховній Раді України, був підписаний Президентом України, надрукований як Закон №1355-VIII в офіційному виданні Верховної Ради України газеті «Голос України» № 86 і набув чинності з дня його опублікування.

В Основному Законі закріплено загальні засади законодавчого процесу та визначено суб'єктів права законодавчої ініціативи. Відповідно до частини першої статті 93 Конституції України право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить Президентові України, народним депутатам України та Кабінету Міністрів України.

Відповідно до положень статті 83 Основного Закону, порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» (далі – Регламент) від 10 лютого 2010 року № 1861-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, №14-15, №16-17, ст.133).

Оскільки вказана норма Конституції України за своїм цільовим призначенням є бланкетною, то норми Регламенту, породжені Конституцією, та їх дотримання становлять обов'язковий конституційний припис.

Регламентом встановлено порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань, зокрема, порядок реєстрації законопроектів, їх включення до порядку денного, надання законопроектів народним депутатам, особливості їх розгляду, у тому числі у першому та другому читаннях, строки надання пропозицій та поправок, усунення суперечностей та внесення редакційних уточнень, прийняття законів.

Право законодавчої ініціативи здійснюється шляхом внесення до Верховної Ради: проектів законів, постанов; проектів інших актів Верховної Ради; пропозицій до законопроектів; поправок до законопроектів.

Згідно зі ст. 100 Регламенту народний депутат України з метою реалізації своєї законодавчої ініціативи наділений правом на внесення альтернативного законопроекту не пізніш як у 14-денний строк після дня надання народним депутатам першого законопроекту з відповідного питання.

Відповідно, ухвалення наступного дня після реєстрації проекту Закону №4645 призвело до порушення права народного депутата України на реалізацію своєї законодавчої ініціативи щодо внесення у визначений Регламентом строк альтернативного законопроекту.

Згідно з пунктом 3 частини першої статті 85 Конституції України, одним із повноважень Верховної Ради України є прийняття законів. Порушення положень статті 93 Конституції України при прийнятті Закону №1355-VIII, в свою чергу, спричинило перешкоджання Верховній Раді України – єдиному органу законодавчої влади здійснювати свої обов'язки у встановленому Конституцією і Регламентом порядку та діяти в межах повноважень.

2. Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні, який має повноваження приймати закони. Прийняття законів є колективною (колегіальною) діяльністю народних депутатів України. Таке повноваження не може бути реалізовано жодним іншим органом державної влади в Україні.

Верховна Рада України повинна здійснювати свою діяльність на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, стаття 85 Конституції України).

10 травня 2016 року Верховна Рада України відхилила проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України та Державного бюро розслідувань», реєстраційний номер 4469 від 19.04.2016 року. Проте, 11 травня 2016 року, в порушення статті 107 Регламенту, якою визначено, що відхилений Верховною Радою законопроект або законопроект, що повторює його за суттю, не може бути внесений на поточній та наступній за нею позачерговій сесіях Верховної Ради відповідного скликання, зареєструвала аналогічний відхиленому проект Закону №4645.

3. Відповідно до положень частин першої і п'ятої статті 89 Конституції України, Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів. Організація і порядок діяльності комітетів Верховної Ради України, її тимчасових

спеціальних і тимчасових слідчих комісій встановлюються законом.

У першому абзаці пункту 4.2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України №5-рп/2003 від 5 березня 2003 року у справі за конституційним поданням Національного банку України про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» (справа про звернення народних депутатів України до Національного банку України №1-6/2003), зазначено, що комітети Верховної Ради України утворюються Верховною Радою України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України. За своїм конституційним статусом комітети Верховної Ради України є органами, які мають предметно визначену компетенцію і забезпечують здійснення парламентом його повноважень. Отже, діяльність комітетів Верховної Ради України пов'язана з вирішенням питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України.

Статтею 93 Регламенту визначено порядок попереднього розгляду законопроектів, проектів інших актів у комітетах.

Кожен законопроект, проект іншого акта після його реєстрації не пізніше як у п'ятиденний строк направляється Головою Верховної Ради України або відповідно до розподілу обов'язків Першим заступником, заступником Голови Верховної Ради України в комітет, який відповідно до предметів відання комітетів визначається головним з підготовки і попереднього розгляду законопроекту, проекту іншого акта, а також у комітет, до предмета відання якого належать питання бюджету, для проведення експертизи щодо його впливу на показники бюджету та відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини, комітет, до предмета відання якого належать питання боротьби з корупцією, для підготовки експертного висновку щодо його відповідності вимогам антикорупційного законодавства та в комітет, до предмета відання якого належить оцінка відповідності законопроектів міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції для підготовки експертного висновку.

Головний комітет не пізніше як у тридцятиденний строк попередньо розглядає законопроект, проект іншого акта і ухвалює висновок щодо доцільності включення його до порядку денного сесії Верховної Ради. До висновку головного комітету додаються висновки комітетів, до предметів відання яких належать питання відповідно бюджету, боротьби з корупцією та оцінки відповідності законопроектів міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, які мають бути подані до головного комітету у 21-денний строк з дня отримання законопроекту, проекту іншого акта для надання висновку.

Враховуючи те, що проект Закону №4645 було зареєстровано 11 травня 2016 року та ухвалено в цілому наступного дня, комітети Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя, з питань бюджету, з питань запобігання і протидії корупції та з питань європейської інтеграції були позбавлені права виконати свої повноваження щодо розгляду проекту Закону № 4645 та надати відповідні висновки.

4. Конституційний Суд України в Рішенні у справі за конституційним

поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» від 28 лютого 2018 року по справі №1-1/2018 установив, що «законопроекти, внесені на розгляд Верховної Ради України та визначені як невідкладні, розглядаються парламентом позачергово. Це означає, що невідкладні законопроекти повинні бути терміново включені до порядку денного й розглядатися у пріоритетному порядку на всіх стадіях законодавчого процесу». Конституційний Суд України зазначив також, що «такий розгляд не означає зміни процедури розгляду законопроектів, визначеної в Конституції України, а є пріоритетним щодо відповідного законопроекту».

11 травня 2016 року Президент України визначив проект Закону №4645 як невідкладний.

Статтею 101 Регламенту визначені особливості розгляду законопроектів, визначених як невідкладні. Невідкладними є законопроекти, що визначені Президентом України або рішенням Верховної Ради як такі.

Верховна Рада може прийняти рішення про визначення законопроекту невідкладним після включення його до порядку денного сесії Верховної Ради або в ході його наступного розгляду.

Верховна Рада може прийняти рішення щодо законопроектів, визначених як невідкладні, про одноразове відхилення (ad hoc) від процедури розгляду, передбаченої цим Регламентом, і скоротити строки внесення альтернативних законопроектів, внесення пропозицій і поправок, а також строки надання законопроекту народним депутатам до його розгляду в тому чи іншому читанні. Не допускається скорочення зазначених строків більш як наполовину.

Незважаючи на те, що Верховна Рада України повинна здійснювати свою діяльність на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, стаття 85 Конституції України) 12 травня 2016 року в неконституційний спосіб, з порушенням положення частини п'ятої статті 83 Конституції України, та всупереч Регламенту ухвалила проект Закону №4645.

5. Згідно з Рішенням Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» від 28 лютого 2018 року по справі № 1-1/2018 процедура розгляду проекту закону реалізується шляхом його внесення до парламенту, а на певних стадіях законодавчого процесу – шляхом внесення пропозицій до нього.

Статтею 102 Регламенту передбачено, що законопроекти розглядаються Верховною Радою, як правило, за процедурою трьох читань. 12 травня 2016 року на пленарному засіданні Верховної Ради проект Закону №4645 було ухвалено в цілому під час першого читання, що перешкодило реалізації права законодавчої ініціативи парламентарів, встановленого статтею 93 Конституції України. Це право було порушено тим, що народні депутати України були позбавлені можливості, передбаченої статтею 116 Регламенту, внести пропозиції та правки, а також під час другого читання усунути помилки та суперечності у тексті проекту Закону №4645, на які зокрема звертало увагу Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку.

6. Відповідно до частин другої і третьої статті 88 Конституції України, «Голова Верховної Ради України:

- 1) веде засідання Верховної Ради України;
- 2) організовує роботу Верховної Ради України, координує діяльність її органів;
- 3) підписує акти, прийняті Верховною Радою України;
- 4) представляє Верховну Раду України у зносинах з іншими органами державної влади України та органами влади інших держав;
- 5) організовує роботу апарату Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України здійснює повноваження, передбачені цією Конституцією, у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України».

Стаття 130 Регламенту передбачає, що текст закону, прийнятий Верховною Радою, не пізніше як у десятиденний строк оформляється головним комітетом, візується головою комітету та керівником секретаріату цього комітету чи особами, які виконують їх обов'язки, керівником юридичного підрозділу та керівником підрозділу, на який в установленому порядку покладено функцію з оформлення на підпис Голові Верховної Ради України прийнятих Верховною Радою актів, і подається на підпис Голові Верховної Ради України. Якщо текст закону завізований із зауваженнями, вони разом із текстом закону подаються Голові Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України підписує поданий на підпис закон не раніше двох і не пізніше п'яти днів з дня його подання, крім випадків, передбачених цим Регламентом.

У разі виявлення порушень законодавчої процедури, передбаченої цим Регламентом, наслідком чого може бути скасування результатів голосування, народний депутат у дводенний строк може письмово звернутися до Голови Верховної Ради України з обґрунтованою пропозицією про внесення уточнень до прийнятого закону. У цьому разі Голова Верховної Ради України не підписує закон без розгляду зазначених пропозицій Верховною Радою у порядку, передбаченому цим Регламентом (стаття 48).

Відповідно до частини другої статті 6, частини другої статті 19 і частини першої статті 68 Конституції України, «органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України», «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України», кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей».

Голова Верховної Ради України, підписавши 12 травня 2016 року проект Закону №4645 в день його ухвалення, порушив зазначені вимоги статей 6, 19, 68 та 88 Конституції України, перевищивши свої повноваження та обмеживши права народних депутатів України подати у дводенний строк заяву щодо порушення законодавчої процедури, про що парламентарі неодноразово вказували Головуючому на пленарному засіданні (стенограма тридцять сьомого пленарного засідання четвертої сесії Верховної Ради України восьмого скликання), тобто

порушив їхнє право законодавчої ініціативи, передбачене частиною першою статті 93 Конституції України.

Рішенням Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» від 28 лютого 2018 року по справі №1-1/2018 встановлено, що процедура розгляду та ухвалення парламентом законопроектів, розгляд пропозицій до законопроектів повинні ґрунтуватися на принципах, визначених Конституцією України. Недотримання цих принципів або нехтування ними порушує демократичні вимоги щодо конституційної процедури розгляду та ухвалення законопроектів, а також ставить під сумнів легітимність прийнятих законів.

У вказаному Рішенні Конституційного Суду України також зазначено, що дотримання встановленої Конституцією України процедури розгляду, ухвалення та набрання чинності законами є однією з умов легітимності законодавчого процесу, у випадку її порушення конституційному контролю підлягає не зміст закону, а встановлена Конституцією України процедура його розгляду та ухвалення.

Враховуючи вищезазначене обґрунтування щодо невідповідності Закону № 1355-VIII статтям 6, 19, 68, 83, 85, 88, 93, 152 Конституції України, керуючись статтями 147, 150, 152 Конституції України, статтями 7, 51 та 52 Закону України «Про Конституційний Суд України»,—

ПРОСИМО:

1. Відкрити конституційне провадження за цим поданням.
2. Визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 12 травня 2016 року № 1355-VIII на підставі порушення конституційної процедури розгляду зазначеного Закону, передбаченої частиною п'ятою статті 83, частинами другою і третьою статті 88, частиною першою статті 93, частиною першою статті 152 Конституції України.
3. Залучити до участі в конституційному провадженні уповноважених представників суб'єкта права на конституційне подання - народних депутатів України:
Чумака Віктора Васильовича;
Сотник Олену Сергіївну.

Перелік документів, що додаються на 184 арк:

1. Витяг із Конституції України від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 30, ст. 141 із наступними змінами);
2. Витяг із Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 35, ст. 376);
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 12 травня 2016

року №1355-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 22, ст. 453);

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики» від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018 по справі №1-1/2018;

5. Проект Закону Верховної Ради України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 11.05.2016р. (реєстр. №4645);

6. Висновок Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 11 травня 2016 року (реєстр. № 4645);

7. Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» реєстр. № 4645 від 11 травня 2016 року;

8. Витяг зі Стенограми тридцять сьомого пленарного засідання четвертої сесії Верховної Ради України восьмого скликання;

9. Рішення Конституційного Суду України №5-рп/2003 від 5 березня 2003 року у справі за конституційним поданням Національного банку України про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» (справа про звернення народних депутатів України до Національного банку України №1-6/2003);

10. Витяг з Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861-VI (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, №14-15, №16-17, ст.133);

11. Копія справи проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» (реєстр. №4645) від 11.05.2016р.;

12. Копія справи Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 12.05. 2016р. № 1355-VIII;

13. Копія сторінки № 2 газети «Голос України» від 12.05.2016р. № 86.

Додаток
до Конституційного подання щодо відповідності Конституції України
(конституційності) Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної
прокуратури України» від 12 травня 2016 року № 1355-VIII

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові народного депутата України	Номер посвідчення	Підпис
1	Гуменко Віктор	412	
2	Губань Наталія Василівна	80	
3	Єтими Олена	138	
4	Бобров С.В.	140	
5	Вайничук Романорис Михайлівна	149	
6	Сидорович Руслан Михайлович	168	
7	Опшасенко Олександр Валерійович	147	
8	Рідкісцький А.Т.	153	
9	Зубар Л.Л.	157	
10	Жогорек Т.Т.	314	
11	Лаврин О.В.	319	
12	Костенко Н.В.	36-1	
13	Костенко Р.П.	156	
14	Кирієв С.І.	150	
15	Сиваченко І.В.	152	
16	Степанів І.А.	145	
17	Семешук Р.К.	154	
18	Домченко О.І.	137	
19	Журній А.В.	143	
20	Мирошніченко Т.В.	142	

Додаток
до Конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури
України» від 12 травня 2016 року № 1355-VIII

21	Семченко С. І	129
22	Параске В. З	320
23	Сироїд О. У	131
24	Белінич О. Р	155
25	Найтс М	084
26	Влашова І. І.	157
27	Острикова Т. Т.	146
28	Луценко І. В	711
29	Соболь С. В.	212
30	Резнік Д. М	217
31	Бударев В. В.	360
32	Мальчио А. О.	413
33	Орловський О. І	350
34	Серебрянко Ю. Б.	291
35	Лещенко С. А	053
36	Тимошенко С. П.	087
37	Найтс М. М.	084
38	Шкарп А. І.	213
39	Зваржченко О. О	294
40	Білецький А. Е	415
41	Сериниш О. О	130
42	Демисенко А. О.	241
43	Курій В. М	244
44	Брихант В. В.	280
45	Власенко С. В	223

Додаток

до Конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України» від 12 травня 2016 року № 1355-VIII

46	Мусій О.	322	
47	Всього 45 (сорок п'ять) фірм		
48	народних депутатів України,		
49	В.о керівника Управління		
50	кордів Апарату		
	Верховної Ради України		

М. Лещенко
10.04.2018р.